

DECIZIA

Consiliului de conducere al Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare
nr. 12 din 29 septembrie 2023
cu privire la respingerea deciziei organizației din domeniile cercetării și inovării de a conferi
titlul științific de doctor

În conformitate cu pct. 59-61 ale Metodologiei de conferire și confirmare a titlurilor științifice (HG 497/2019), 179, 181 ale Regulamentului privind organizarea studiilor superioare de doctorat, ciclul III (HG 1007/2014) și în temeiul solicitării Universității de Stat din Moldova cu privire la confirmarea titlului științific de doctor în științe politice doamnei **EL-FAHEL Dasman**, conferit la 26 aprilie 2023 în urma susținerii tezei „Finland and Israel: A comparative analysis of strategic educational policy/ Finlanda și Israel: o analiză comparată a politicii strategice de educație”, specialitatea 562.01. *Teoria și metodologia relațiilor internaționale și a diplomației* (demersul Universității de Stat din Moldova nr. 01/1416 din 16.05.2023; nr. de înregistrare ANACEC 305 Dr-ȘD din 16.05.2023), Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC) a inițiat procedura de confirmare a titlului științific de doctor în științe politice conferit dnei EL-FAHEL Dasman.

În corespundere cu pct. 41-47 ale Metodologiei de conferire și confirmare a titlurilor științifice (HG 497/2019) (în continuare – Metodologie) a fost efectuată evaluarea primară a dosarului pentru confirmarea titlului științific (în continuare – dosar) de către ANACEC (Direcția de evaluare în cercetare și inovare) și, ulterior, dosarul a fost transmis experților evaluatori.

Comisia de experți în științe juridice, politice, militare și informații în ședințele din 26 iunie 2023 și din 13 septembrie 2023 a examinat dosarul și teza în conformitate cu pct. 48-55 ale Metodologiei, cu prevederile Regulamentului comisiilor de experți în domeniul atestării ale ANACEC (aprobat prin Decizia Consiliului de conducere al ANACEC nr. 4 din 18.12.2018, cu modificările și completările ulterioare) și cu criteriile de atribuire a calificativelor (în conformitate cu Regulamentul de atribuire a calificativelor tezelor de doctorat, aprobat prin Ordinul Ministerului Educației Culturii și Cercetării nr. 514 din 05.12.2017).

În rezultatul analizei dosarului și a tezei în cadrul ședinței din 26 iunie 2023 de către experții desemnați, care au propus următoarele: un expert a recomandat validarea propunerii instituției cu modificarea calificativului din „Foarte bine” în „Satisfăcător”, iar al doilea expert a solicitat examinarea detaliată a tezei, întrucât teza este scrisă în limba engleză. Astfel, s-a decis că este necesară o examinare suplimentară a dosarului și a tezei de către experți.

În ședința Comisia de experți în științe juridice, politice, militare și informații din 13 septembrie 2023 expertul care a solicitat examinarea detaliată a tezei a recomandat invalidarea propunerii instituției, invocând mai multe obiecții care sunt expuse în Nota de argumentare (*a se vedea anexa*), menționând că teza nu are tangență la specialitatea 562.01. *Teoria și metodologia relațiilor internaționale și a diplomației* și că conținutul tezei de doctorat corespunde mai mult domeniului științelor educației și nicidecum domeniului științelor politice, fapt ce este confirmat și prin utilizarea cuvintelor-cheie (*calitatea în educație, politica educațională, control pedagogic, dezvoltarea personalului didactic, strategie educațională, internaționalizare, sisteme educaționale, serviciu educațional, cooperare strategică, analiza curriculară*) în adnotări și în conținutul/textul tezei.

În conformitate cu pct. 4 lit. a) din Regulamentul comisiilor de experți în domeniul atestării ale ANACEC, Comisia de experți în științe juridice, politice, militare și informații în ședința din 13 septembrie 2023 a decis de a recomanda respingerea deciziei Consorțiului: Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, Institutul Național de Informații și Securitate „Bogdan, Întemeietorul Moldovei” al Serviciului de Informații și Securitate de a conferi titlul științific de doctor în științe politice dnei EL-FAHEL Dasman. Pentru această decizie au votat 9 experți; 2 experți au votat pentru modificarea calificativului din „Bine” în „Satisfăcător”.

Comisia de profil în cercetare și inovare în ședința din 26 septembrie 2023, în conformitate cu pct. 56 și 57 ale Metodologiei, a validat rezultatele evaluării tezei și a susținut recomandarea Comisiei de experți în științe juridice, politice, militare și informații privind respingerea deciziei Consorțiului: Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, Institutul Național de Informații și Securitate „Bogdan, Întemeietorul Moldovei” al Serviciului de Informații și Securitate de a conferi titlul științific de doctor în științe politice dnei EL-FAHEL Dasman.

Consiliul de conducere al ANACEC, în temeiul pct. 59 al Metodologiei, a atribuțiilor legale pe care le deține și a propunerii Comisiei de experți, validate prin decizia Comisiei de profil în cercetare și inovare, **DECIDE:**

1. Se respinge decizia Consorțiului: Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, Institutul Național de Informații și Securitate „Bogdan, Întemeietorul Moldovei” al Serviciului de Informații și Securitate din 26 aprilie 2023 de a conferi titlul științific de doctor în științe politice dnei EL-FAHEL Dasman în urma susținerii tezei „Finland and Israel: A comparative analysis of strategic educational policy/ Finlanda și Israel: o analiză comparată a politicii strategice de educație”, specialitatea 562.01. *Teoria și metodologia relațiilor internaționale și a diplomației* la 30 martie 2023.
2. Se atenționează conducătorul științific ROȘCA Simion, doctor în filosofie, conferențiar universitar, pentru coordonarea tezei care nu corespunde cerințelor regulamentare.
3. Se atenționează președintele Comisiei de susținere publică a tezei CEBOTARI Svetlana, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar, pentru acceptarea tezei care nu corespunde cerințelor regulamentare.
4. Se atenționează Directorul Școlii doctorale în științe sociale și ale educației a Consorțiului: Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul”, Institutul Național de Informații și Securitate „Bogdan, Întemeietorul Moldovei” al Serviciului de Informații și Securitate, BOLEA Zinaida, doctor în psihologie, conferențiar universitar, pentru acceptarea spre susținere a tezei care nu corespunde cerințelor regulamentare.
5. Direcția evaluare în cercetare și inovare va transmite instituției o Notă de argumentare a respingerii demersului, conform anexei, care este parte integrantă a acestei decizii.

Decizia poate fi contestată în termen de 30 zile lucrătoare de la data comunicării.

Președinte

Andrei CHICIUC

Secretar general

Sergiu BACIU

Notă de argumentare

a respingerii demersului Universității de Stat din Moldova cu privire la confirmarea titlului științific de doctor în științe politice doamnei EL-FAHEL Dasman, conferit la 26 aprilie 2023 în urma susținerii tezei Finland and Israel: A comparative analysis of strategic educational policy/ Finlanda și Israel: o analiză comparată a politicii strategice de educație”

În baza examinării tezei de doctor în științe politice a dnei EL-FAHEL Dasman în cadrul ședinței Comisiei de experți în științe juridice, politice, militare și informații (ramurile științifice 55, 56, 58) a Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC) din 13 septembrie 2023, au fost formulate următoarele obiecții:

Subiectul abordat în lucrarea de doctorat, elaborată de doamna EL-FAHEL Dasman este unul foarte valoros pentru Statul Israel, mai ales că aceasta și-a propus să-și aducă contribuția la îmbunătățirea politicii educaționale din statul său de origine, pe când pentru Republica Moldova aceasta nu se deosebește prin valoare aplicativă. Deși la recomandarea unor experți a introdus, cu titlu informativ, unele date generale despre sistemul educațional din Republica Moldova și a făcut unele trimiteri la autori și surse autohtone, materialul integrat nu se distinge prin analiză, păstrându-și conținutul cu cel preluat din izvoarele originale.

Teza de doctorat elaborată la specialitatea 562.01 – *Teoria și metodologia relațiilor internaționale și a diplomației* nu corespunde Profilului științific – 561. *Politologie*, în ideea că deși pare fi mai aproape de specialitatea 562.03 – *Probleme și strategii ale dezvoltării globale și regionale* (cu unele modificări ale titlului și schimbarea accentului în conținut), totuși cea mai apropiată specialitate este 541.02 – *Structură socială, instituții și procese sociale* din Profilul științific – 541. *Sociologie*. În scopul accentuării problemei majore privind gradul de corespundere a tezei de doctorat specialității solicitate, de menționat ar fi specificul cuvintelor-cheie utilizate în adnotări și în conținutul tezei (*calitatea în educație, politica educațională, control pedagogic, dezvoltarea personalului didactic, strategie educațională, internaționalizare, sisteme educaționale, serviciu educațional, cooperare strategică, analiza curriculară*), conținutul tezei de doctorat intră mai mult în aria acoperită de domeniul științelor ale educației. O problemă importantă reprezintă și background-ul academic al doctorandei, care corespunde mai degrabă profilului științelor educației și cu anumite rezerve domeniului sociologiei, dar nicidecum profilului științific al Politologiei.

Teza de doctorat nu a fost elaborată într-o limbă engleză academică, ci seamănă a fi o traducere din mai multe limbi, fapt care a creat anumite impedimente în activitatea de expertiză. Foaia de titlu a tezei a fost elaborată de o persoană care nu cunoaște denumirea instituției, unde a fost susținută – Universitatea de Stat din Moldova, eronat scrisă ca „UNIVERSITY STATE OF MOLDOVA”. Rezumatul tezei de doctorat în limba română reprezintă o traducere improprie limbii române, ceea ce confirmă supoziția de utilizare la scară largă a unor soft-uri de traducere a textelor.

În Lista abrevierilor, s-a operat cu denumiri eronate precum MECC – Ministry of Education and Culture in Moldova, în loc de Ministry of Education and Research. (p. 11)

Problema de cercetare nu a fost formulată în conformitate cu rigorile regulamentare, aceasta fiind constituită din două propoziții. (**Problema științifică este redată de analiza factorilor politicii educaționale și a sinergiei lor în consolidarea aportului la dezvoltarea economiei locale. Studiul aprofundat al diverselor aspecte a sistemului educațional, concluziile și recomandările autorului sunt orientate către îmbunătățirea politicii educaționale din Israel.**) (rezumat p. 32) (**The scientific problem is rendered by the analysis of educational policy factors and their synergy in strengthening the contribution to the development of the local economy. The in-depth study of various aspects of the educational system, the author's conclusions and recommendations are aimed at improving the educational policy in Israel.**) (rezumat p.33) Astfel, în lipsa formulării

coerente a problemei de cercetare și în conformitate cu rigorile regulamentare, este dificil de evaluat în ce măsură autoarea a reușit să elaboreze concludent scopul și obiectivele cercetării, precum și să propună soluții eficiente

Cu privire la documentarea capitolelor, majoritatea titlurilor surselor utilizate se disting prin relevanță și actualitate, însă utilizarea a 45 de surse din 275 (de la 1 până la 45) în limba ebraică a făcut imposibilă expertizarea și validarea acestora ca fiind concludente, iar autorul nu s-a limitat doar la o simplă traducere a acestora sau a interpretat eronat conținutul și datele cu care a operat. De asemenea, sursele în limba română trezesc anumite semne de întrebare asupra utilizării acestora, când unele nume sunt trecute greșit.

Unele articole trezesc neîncrederea în integritatea autoarului, deoarece acestea sunt publicate:

- de două ori (**3. EL-FAHEL, D.**, SIROTA, J. Education policy in Finland, în *JIJIE, IASI: Performantica, Sustainable economic and social development of Euroregion's and cross – border areas*, vol xxxvi, 2020. Pp.95-105. ISBN: 978-606-685-744-4.; **4. EL FAHEL, D.**, SIROTA, J. Education policy in Finland, în *Preocupări contemporane ale științelor socio-umane*. Ediția 10, 5-6 decembrie 2019. Chișinău, "Print-Caro" SRL, 2020, Pp. 594-606. ISBN 978-9975-3371-7-5.

- Același articol în două limbi cu indicarea link-ului la articolul autoarelor L. ROȘCA și N. ALVAKILI (**6. EL FAHEL, D.**, ROȘCA, L. Caracteristicile sistemului educațional din Finlanda: impactul asupra vieții sociale, în *Relații internaționale Plus*, nr. 2(20), 2021. Pp. 9-22. (Categoría B) ISSN 1857-4440.10.52327/1857-4440.2021.2(20).01, https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/146083.; **EL FAHEL, D.**, ROȘCA, L. Characteristics of the finnish education system: impact on social life, în *Relații internaționale Plus*. nr. 2(20), 2021. Pp. 132-145. (Categoría B) ISSN 1857-4440.10.52327/1857-440.2021.2(20). 15., https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/146083.)

- sau în ediții prădătoare (**EL-FAHEL, D.** Incentives And Rewards for Teachers. The Case of Israeli Education System, în *Scientific Collection «InterConf», (47): with the Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference «Experimental and Theoretical Research in Modern Science»* March 26-28, 2021. Chisinau, Moldova: Pp. 69-4. ISBN 978-5-368-01372-5. Available at: https://ojs.ukrl.ogon.in.ua/ind_ex.phpinterconf/article/view/10557 [Cited: 15.10.22]).

Subiectul supus investigațiilor nu corespunde cu direcțiile prioritare de cercetare ale Republicii Moldova, alături de aria preocupărilor științifice ale conducătorului științific departe de a avea tangențe cu acesta, trezesc întrebări asupra modalității de coordonarea acestei teze și a validării rezultatele obținute de către coordonator și dacă au fost verificate validitatea și consistența acestora sub aspect comparativ cu cele din literatura de specialitate. Chiar dacă admitem că ar exista elemente de noutate pe plan național (din perspectiva autoarei pentru Statul Israel) și internațional (atât pentru Statul Israel, cât și pentru Finlanda), totuși membrii comisiei de ghidare precum și experții sunt obligați să evalueze acele elemente de noutate la nivel național, adică pentru Republica Moldova, deoarece perimetrul interesului științific al acestora nu are vreo tangență cu subiectul supus cercetării. Deși rezultatele studiului empiric au fost prezentate în tradiția cercetărilor avansate, totuși veridicitatea procesului de aplicare a chestionarelor și a rezultatelor interpretate ale acestora nu a putut fi verificată. Într-un asemenea context, contribuțiile valide doar pentru Statul Israel, reduce la zero relevanța acestora pentru Republica Moldova și ridică la fileu problema nivelului de evaluare a conținutului tezei de către conducătorul științific, comisia de ghidare și comisia de susținere a tezei.

Cu toate că autorul a reușit să reflecte conținutul propriilor contribuții în lucrarea de doctorat, iar referințele la unele articole se regăsesc în text, totuși majoritatea studiilor elaborate au fost incluse doar pentru a acoperi această cerință. O observație mai este și prezența unei singure publicații cu coordonatorul științific, în schimb cu un alt autor (Iulia SIROTA) tocmai 6 articole.

Concluziile la capitole par a fi relevante, în cazul în care autorul nu le-a preluat din sursele din ebraică, care nu au putut fi verificate nici de sistemul antiplagiat și nici de către experții desemnați din cauza că aceștia nu o cunosc.

Numărul concluziilor din teză (12) diferă de numărul concluziilor din rezumatul tezei (7), la fel cum diferă conținutul acestora, ceea ce denotă o discordanță dintre conținutul tezei și cel al rezumatului.

Completitudinea Secțiunii Referințe bibliografice a fost asigurată de cele 275 de surse în limba ebraică (45), în limb engleză (188), în limba română (2 – una dintre care este Moldovskie vedomosti trecută ca !!! **236.VEDOMOSTI, M.** Sistema obrazovaniya Moldovy budet reorganizovana. Moldavskie Vedomosti, 2018. Retrieved from <http://www.vedomosti.md/news/sistema-obrazovaniyamoldovy-budet-reorganizovana>) și 38 de surse Internet, care trebuie redactate minuțios. Imposibilitatea de a verifica toate sursele în ebraică a diminuat gradul de credibilitate în integritatea autoarei tezei.

Deși conținutului tezei este preponderent reflectat în publicații, iar metodologia de cercetare este una complexă, totuși realizarea scopului și a obiectivelor cercetării, în mare măsură, rămâne a fi una irelevantă și inutilă pentru Republica Moldova. De apreciat ar fi valorificarea metodei statistice cu o interpretare adecvată a rezultatelor obținute. Cu toate că autorul menționează că chestionarul a fost aprobat de către o instituție din Israel, similară ANACEC (ANACEK este ortografiat de către doctorandă), totuși aceasta nu respectă niște rigori obligatorii: eșantionul nu a fost descris în lucrare după protocoalele internaționale existente și nici metoda de colectare a răspunsurilor, precum nici perioada de desfășurare a sondajului, numărul de chestionare invalidate din varii motive, limitele studiului etc.

Pornind de la supoziția că lucrarea s-ar distinge prin noutate și originalitate științifică în Statul Israel, totuși în lucrare nu a fost găsit răspunsul privitor la factorii care au determinat autorul să abordeze un subiect atât de sensibil și necesar, la prima vedere, pentru Statul Israel și atât de străin pentru Republica Moldova, în situația în care în țara noastră nu există specialiști în domeniu nici să ghideze cercetarea pe asemenea subiecte și nici să o expertizeze, iar coordonatorul științific nu cunoaște nici limba engleză și nici limba ebraică pentru a avea toată certitudinea asupra materialului prezentat ca teză de doctorat. (a se viziona susținerea publică a tezei - <https://www.youtube.com/watch?v=aPYNUUnPQRQ>)

În scopul estimării obiective a contribuției rezultatelor științifice la soluționarea unei probleme științifice eronat formulată și dacă acestea au determinat dezvoltarea unei noi direcții științifice este necesară o expertiză suplimentară a doi specialiști în domeniul sociologiei și cel al științelor educației, ambii cunoscători în egală măsură a limbii ebraice și engleze, dar și a metodei chestionarului și a interpretării statistice a datelor, pentru verificarea veridicității acestora.

De menționat este faptul că utilizarea limbii engleze în varianta sa non-academică a creat dificultăți în aprecierea nivelului de procesare analitico-sintetică a informațiilor. Calitatea informațiilor și a datelor procesate a fost dificil de expertizat din cauza faptului că sursele sunt în limba ebraică, ceea ce diminuează ponderea afirmațiilor doctorandei despre completitudinea observațiilor, datelor experimentale operate și a rezultatelor obținute.

În contextul celor enunțate, forma și structura tezei nu au fost afectate substanțial de observațiile făcute, cu unele excepții privitor la anumite idei și concluzii din cauza trimiterilor la articole în limba ebraică, care nu au putut fi verificate dacă aparțin altor autori sau au fost generate de doctorandă.